Gemeente Helmond

Aan de leden van de gemeenteraad

Raadsinformatiebrief 102

Helmond, 20 juli 2021 Zaaknummer: 50640140
Onderwerp: Jaarverslag LP/RMC 2019-2020

Geachte leden van de gemeenteraad,

In de regio Zuidoost-Brabant werken 21 gemeenten samen om optimaal en uniform invulling te geven aan de leerplichtwet en de regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten (RMC). Het doel is het voorkomen van schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten. Dit vormt een speerpunt in het regionaal en lokaal onderwijsbeleid, juist omdat jongeren niet altijd in de eigen woonplaats naar school gaan.

Conform de leerplichtwet, delen wij u informatie over de uitvoering hiervan en het terugdringen van ongeoorloofd schoolverzuim. Het regionale jaarverslag van het schooljaar 2019-2020 is in maart 2021 vastgesteld door de Bestuurscommissie Bestrijding schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten van de GGD Brabant-Zuidoost, bestaande uit alle wethouders onderwijs van de 21 gemeenten in de regio Zuidoost-Brabant. Het jaarverslag beschrijft de inzet van leerplichtambtenaren en RMC loopbaanbegeleiders in Zuidoost-Brabant in het schooljaar 2019-2020 en is geschreven op basis van de cijfers die voor schooljaar 2019-2020 beschikbaar zijn. Een bijzonder jaar omdat de scholen, vanaf maart 2020, te maken hadden met sluiting wegens corona. Nadat het regionaal jaarverslag is vastgesteld wordt een lokaal jaarverslag opgesteld waarin specifiek wordt ingegaan op de situatie in Helmond. Om dit lokale verslag tot stand te brengen heeft een samenwerking plaatsgevonden tussen beleid en uitvoering leerplicht/RMC.

Resultaten schooljaar 2019-2020

Coronapandemie heeft invloed op cijfers en resultaten van jaarverslag
Als gevolg van corona zijn scholen van 15 maart 2020 tot 1 juli 2020 een periode geheel of gedeeltelijk gesloten geweest. Dit betekende dat het grootste deel van de leerlingen in het primair onderwijs, voortgezet onderwijs en MBO in plaats van onderwijs op school, geheel of gedeeltelijk onderwijs op afstand heeft gevolgd. Alleen voor kinderen van ouders in cruciale beroepsgroepen en voor kinderen in een risicovolle thuissituatie werd een uitzondering gemaakt. Het moge duidelijk zijn dat corona forse invloed heeft gehad op kinderen en jongeren, op het werk van de uitvoerende ambtenaren leerplicht/RMC en daarmee op de cijfers en resultaten die vermeld staan in het jaarverslag. Zo is er meer contact en inzet gevraagd van leerplicht, namelijk 1457 keer in 2019-2020, wat 325 keer vaker is dan in het voorgaande schooljaar. Ook waren er als gevolg van corona en de tijdelijke sluiting van scholen minder verzuimmeldingen, in formele zin was er namelijk geen sprake van verzuim. Het was daarbij niet mogelijk de leerplichtwet juridisch te handhaven in deze periode.

Het aantal verzuimmeldingen over schooljaar 2019-2020 is afgenomen als gevolg van corona
De afgelopen jaren is samen met het onderwijs het verzuimbeleid en de verzuimaanpak geïntensiveerd. Structureel verzuim kan namelijk een voorbode zijn van voortijdige schooluitval, waardoor jongeren het onderwijs verlaten zonder diploma en/of startkwalificatie. Door de intensivering van het verzuimbeleid en

door fysieke aanwezigheid van leerplichtambtenaren en RMC-loopbaanbegeleiders op scholen, wordt verzuim de afgelopen jaren vaker gemeld. Daarnaast is de aanpak van verzuim een wettelijke taak van leerplicht. In totaal zijn er 165 meldingen van wettelijk verzuim[1] gedaan. Dat zijn 90 meldingen minder dan in schooljaar 2018-2019. Absoluut verzuim[2] kwam in 2019-2020 51 keer voor, terwijl dat 57 keer aan de orde was in 2018-2019. Wat betreft overig verzuim[3] is er 278 keer melding gedaan, een toename van 123 ten opzichte van het voorgaande schooljaar. Om te voorkomen dat kinderen en jongeren uit beeld zouden raken, is met de scholen afgesproken dat er meldingen 'overig verzuim' gedaan konden worden over leerlingen waarmee scholen moeilijk contact kregen. Bij deze leerlingen zijn deurbezoeken afgelegd waarna contact met school weer tot stand kwam en weer werd deelgenomen aan het afstandsonderwijs. Daarmee hebben scholen, leerplicht en RMC goed samengewerkt om te voorkomen dat deze leerlingen buiten beeld zouden raken.

Doorontwikkeling preventieve aanpak
Leerplichtambtenaren werken met de Methodische Aanpak Schoolverzuim (MAS). Deze methode zet in op een integrale samenwerking van ketenpartners om verzuim aan te pakken. De methode biedt tevens een handreiking waarbij middels een signaleringsinstrument voor schoolverzuim een betere afweging gemaakt kan worden tussen al dan niet vrijwillige (jeugd)hulp, Halt en een strafrechtelijke vervolging. Met behulp van de MAS is, in het kader van preventie, verder ingezet op het tijdig melden van verzuim bij 18-.

Haltstraf en strafrechtelijke afdoening wegens schoolverzuim blijft gelijk
Een groot deel van het verzuim van jongeren tot 18 jaar wordt afgesloten met een preventieve maatregel, zoals een waarschuwing. Als preventieve maatregelen niet het gewenste resultaat hebben, kan de leerplichtambtenaar overgaan tot handhaving in de vorm van een Halt-straf of een proces-verbaal. In 2019-2020 hebben 9 jongeren een Haltstraf opgelegd gekregen, 2 minder dan in 2018-2019. In totaal is 6 keer een proces-verbaal opgemaakt tegen ouders en/of jongeren vanwege ongeoorloofd verzuim, 1 meer dan het voorgaande schooljaar. Strafrechtelijke handhaving was door de sluiting van scholen juridisch niet mogelijk. Als gevolg zijn de cijfers nagenoeg gelijk gebleven.

Het aantal vrijstellingen vanwege medische en/of psychische gronden neemt af
Als jeugdigen door medische of psychische problemen niet in staat zijn om onderwijs te volgen, vragen ouders aan leerplicht om een vrijstelling. Een onafhankelijk arts onderzoekt daarna of onderwijs mogelijk is. Als geen onderwijs mogelijk is, ontstaat het recht op vrijstelling. In 2019-2020 hadden 33 kinderen/jongeren een vrijstelling op basis van psychische of lichamelijke reden, dit zijn er 12 minder dan in 2018-2019. De samenwerking met het samenwerkingsverband passend onderwijs wordt steeds vaker gezocht om jongeren een passende plek te bieden waar zij terecht kunnen.

Zicht op situatie jongeren door huisbezoeken
In schooljaar 2018-2019 is het RMC gestart met een outreachende werkwijze. Dat is een werkwijze waarbij jongeren van 18 tot 23 jaar die gestopt zijn met school actief benaderd worden middels huisbezoeken door RMC loopbaanbegeleiders. Het gaat hierbij om jongeren die niet reageren op uitnodigingen voor een gesprek. Naast deze outreachende werkwijze voeren de RMC loopbaanbegeleiders reguliere huisbezoeken uit bij jongeren die al in een traject zitten, maar waarbij een huisbezoek gewenst is. Door deze directe en actieve aanpak hebben we meer zicht op de actuele situatie van de jongeren. In totaal zijn er in 2019-2020 61 huisbezoeken geweest, in 2018-2019 waren dit er 88. Als gevolg van de overheidsmaatregelen door corona hebben er minder huisbezoeken plaatsgevonden dan voorgaand schooljaar.

Nieuw regionaal programma voortijdig schoolverlaten
Het nieuwe regionaal programma m.b.t. de aanpak voortijdig schoolverlaten is voor de schooljaren 2020-2024 in september 2020 vastgesteld. Samen met de partners in de regio is dit nieuwe programma opgesteld

[1] Wettelijk verzuim: 16 uur ongeoorloofd verzuim in 4 weken tijd. Scholen zijn verplicht dit verzuim te melden bij leerplicht.

[2] Absoluut verzuim: een leerplichtige of kwalificatie plichtige jongere is niet ingeschreven bij een school of onderwijsinstelling zonder dat de jongere een vrijstelling heeft.

[3] Overig verzuim: verzuim zonder geldige reden minder dan 16 uur in 4 weken tijd. Verzuim wordt al gemeld voordat er sprake is van wettelijk verzuim. Hierdoor kan leerplicht vroegtijdig en preventief reageren op verzuim.

om een sluitende aanpak te realiseren. Deze moet ertoe bijdragen dat jongeren naar de juiste plek begeleid worden. Het voorkomen van schooluitval is, naast het begeleiden naar school of werk, een pijler in dat programma.

Implementatie monitoringsysteem kwetsbare jongeren
In schooljaar 2019-2020 is ook de implementatie gestart van een regionaal monitoringsysteem voor kwetsbare jongeren, waaraan Helmond – de Peel deelneemt. Via dit systeem worden jongeren aan de hand van regionale, uniforme werkprocessen gevolgd en ondersteund tijdens de overstap naar vervolgonderwijs, arbeid of dagbesteding. Het betreft jongeren uit de hele regio afkomstig uit praktijkonderwijs, voortgezet speciaal onderwijs, Entree en jongeren met een migratieachtergrond. Een uitbreiding van deze werkwijze naar vmbo-basis zal nog volgen. De samenwerking met ketenpartners wordt geïntensiveerd om ervoor te zorgen dat geen kwetsbare jongere buiten beeld of tussen wal en schip raakt.

Ontwikkelingen schooljaar 2020-2021
Corona heeft invloed op het werk van de uitvoerende ambtenaren leerplicht/RMC, zoals te zien in de resultaten. Desondanks laten de resultaten ook zien dat er een goede samenwerking is tussen leerplicht, RMC en ketenpartners en dat jongeren tijdig worden opgepakt en ondersteund. Er zal de komende jaren nog meer aandacht zijn voor preventie en het voorkomen van verzuim en schooluitval. Dit is bijvoorbeeld terug te zien in het RMC beleidskader en uitvoeringsplan. In maart 2021 heeft de Bestuurscommissie Bestrijding schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten een nieuw RMC beleidskader vastgesteld voor de periode 2021-2024. In het RMC uitvoeringsplan, dat eens in de twee jaar wordt geactualiseerd, wordt het beleidskader uitgewerkt in concrete acties voor RMC. RMC volgt nu het uitvoeringsplan 2021-2022. In dit plan is de regierol van RMC en wat RMC in de (sub) regio kan en wil bereiken toegelicht. Zo wordt sterk ingezet op een sluitende aanpak, waarbij preventie en het voorkomen dat jongeren buiten beeld raken van belang zijn.

Meer informatie over schooljaar 2019-2020 kunt u lezen in bijgevoegd regionaal jaarverslag. In het jaarverslag 2020-2021 dat volgend jaar volgt informeren we u nader over ontwikkelingen.

Bijlagen
- Regionaal jaarverslag leerplicht/RMC 2019-2020
- De interactieve versie van dit jaarverslag is bereikbaar door de volgende link in uw browser te plakken: https://infogram.com/1p675pjx2j9rvrc5jkrggezgg5tlnnp1vq?live
- Factsheet Gemeente Helmond

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Helmond,

mevr. P.J.M.G. Blanksma-van den Heuvel
burgemeester

H.J. de Ruiter
secretaris